

Ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường (EGD) trong nội thất văn phòng hiện đại

The application of Environmental Graphic Design (EDG) in modern office interior design

Thiều Minh Tuấn, Nguyễn Thị Ngọc

Tóm tắt

Trong hơn một thập kỷ vừa qua, cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội của giai đoạn cách mạng công nghiệp 4.0, thiết kế đồ họa môi trường (EGD) đã được khai thác một cách rộng rãi và đa dạng trong nhiều dự án kiến trúc và nội thất. Hàng loạt các dự án nội thất công cộng hiện đại đã được ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường như một yếu tố quan trọng của ngôn ngữ nội thất. Thiết kế đồ họa môi trường trong nội thất ngày nay đã vượt ra khỏi yếu tố công năng sử dụng hay yếu tố thương mại, góp phần tạo nên bản sắc và cá tính riêng cho không gian. Thông qua việc so sánh, phân tích, đánh giá hàng loạt các dự án nội thất văn phòng tại các nước phát triển và Việt Nam, nghiên cứu này sẽ góp phần làm sáng tỏ bản chất và các nguyên tắc ứng dụng của thiết kế đồ họa môi trường trong thiết kế nội thất. Nghiên cứu tập trung vào các dự án nội thất văn phòng giai đoạn 2010 đến nay để đối chiếu các ứng dụng đồ họa trong môi trường có đặc tính đồng nhất về công năng, mục đích thiết kế, mức độ đầu tư, cũng như xu hướng văn hóa thẩm mỹ đương đại.

Từ khóa: Thiết kế đồ họa môi trường (EGD), thiết kế nội thất, nội thất văn phòng

Abstract

Over the past decade, along with the economic and social development of the 4.0 industrial revolution, environmental graphic design (EGD) have been widely and diversely applied in many architectural and interior projects. A series of modern public interior projects have applied environmental graphic design as an important element of interior language. Environmental graphic design in interiors today extends beyond functional or commercial aspects, contributing to a unique identity and character for the space. By comparing, analyzing, and evaluating a range of office interior projects in developed countries and Vietnam, this research will contribute to the clarification of the nature and application principles of environmental graphic design in interior design. This research focuses on office interior projects from 2010 to the present to ensure that environmental graphic elements have consistent characteristics in terms of function, purpose of projects, budget, as well as contemporary aesthetic trends.

Key words: environmental graphic design (EGD), interior design, office interior

TS. Thiều Minh Tuấn, ThS. Nguyễn Thị Ngọc

Bộ môn cơ sở Nội thất, Khoa Nội thất

Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội

Tuanthieu77@gmail.com, ĐT: 0936092599

Ngày nhận bài: 24/8/2024

Ngày sửa bài: 10/9/2024

Ngày duyệt đăng: 16/9/2024

1. Các khái niệm

Thiết kế đồ họa (graphic design) là một ngành nghệ thuật truyền thông thị giác (visual communication) ứng dụng trên ấn loát, bao bì sản phẩm, hình ảnh, phim, không gian đô thị và kiến trúc-nội thất, và trên truyền thông đa phương tiện (media).

Ngôn ngữ của truyền thông thị giác thường là sự kết hợp của nghệ thuật chữ (typography), thiết kế hình ảnh (images, shapes), ký hiệu (signs), biểu tượng (symbols), màu sắc (color). Hoạt động thiết kế đồ họa thường là sáng tác ra bản gốc để nhân lên hàng loạt bằng các phương tiện truyền thông thị giác. Thiết kế đồ họa truyền thống thường giải quyết các vấn đề trên bề mặt phẳng, hai chiều. Thiết kế đồ họa bao bì, thiết kế web và đa phương tiện ngày nay đã mở rộng lĩnh vực vào các ứng dụng 3D và 4D và mang tính thời đại [1] [4] [5].

Thiết kế đồ họa môi trường (Environmental Graphic Design-EGD) là hoạt động thiết kế kết hợp các yếu tố đồ họa vào không gian đô thị, kiến trúc và nội thất để phục vụ trải nghiệm của con người.

Thiết kế đồ họa môi trường EGD có tính liên ngành, kết hợp nhiều hoạt động chuyên môn như kiến trúc, nội thất, thiết kế mỹ thuật, đồ họa, thiết kế truyền thông. Nếu như thiết kế đồ họa truyền thống thường làm việc với không gian 2 chiều, thì thiết kế đồ họa môi trường phải đưa yếu tố truyền thông thị giác trong không gian 3 chiều hoặc 4 chiều của môi trường không gian xây dựng. Vì vậy, công việc thiết kế đồ họa môi trường có tính phức tạp, đòi hỏi sự kết hợp chuyên môn thiết kế kiến trúc, nội thất và các ngành thiết kế mỹ thuật liên quan. Các ý tưởng thiết kế kiến trúc nội thất thường sẽ mang tính quyết định và chi phối toàn bộ không gian, chọn lọc và sắp đặt các đối tượng đồ họa để phục vụ ý đồ chung [2][3].

2. Xu hướng ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường (EGD) trong thiết kế nội thất văn phòng trên thế giới và tại Việt Nam

Mô hình văn phòng làm việc thực sự bắt đầu nở rộ và thay đổi mạnh mẽ về mô hình hoạt động từ thời kỳ cách mạng công nghiệp lần thứ nhất, thế kỷ 18-19. Đến giai đoạn thế kỷ 19, không gian làm việc thường nghiêm túc và kỷ luật, đề cao năng suất lao động và sự giám sát trực tiếp của quản lý. Những năm 1960 - 2000 có thể gọi là giai đoạn cải cách văn hóa văn phòng theo hướng linh hoạt, năng động và cộng tác. Các dạng văn phòng mở bắt đầu xuất hiện và dần trở nên phổ biến. Giai đoạn này ngôn ngữ hình thức văn phòng vẫn mang tính trật tự, tính công nghiệp và tính kinh tế. Đến thập kỷ 1980, ngôn ngữ thiết kế văn phòng theo modul công nghiệp phổ biến với hệ thống vách, bàn modul sản xuất sẵn, lắp đặt nhanh và mang tính hiệu quả kinh tế cao. Các yếu tố trang trí, tạo hình và đồ họa vì vậy vẫn chưa được coi trọng đầu tư trong giai đoạn này [7].

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, hay còn gọi là công nghiệp 4.0 từ cuối thập kỷ 2000 đến nay đã thay đổi toàn bộ cách thức vận hành văn phòng. Sự phổ cập của internet, thiết bị văn phòng xách tay đa dụng (máy tính, ipad, smartphone...) quy trình công việc tự động hóa, dữ liệu Big Data, điện toán đám mây, trí tuệ nhân tạo (AI) giúp cho con người có thể làm việc mọi lúc mọi nơi với hiệu suất cao. Sau đại dịch Covid19, xu hướng làm việc linh hoạt tại nhà và làm việc riêng lẻ theo văn phòng ảo đã chứng minh đó là mô hình làm việc hợp với nhiều tổ chức, cá nhân. Tuy vậy, mô hình văn phòng làm việc tập trung vẫn tiếp tục phát triển với nhu cầu ngày càng cao. Tính chất không gian văn phòng ngày nay không chỉ là giải quyết vấn đề của công cụ làm việc hay kết nối thông tin, mà quan trọng hơn để

giải quyết nhiều mục tiêu của tổ chức và của người lao động. Các mục tiêu của văn phòng hiện đại thường bao gồm văn hóa doanh nghiệp, bản sắc thương hiệu, hướng đến người lao động, đề cao tính năng động, tính cộng tác, tính hiệu quả và bền vững. Nội thất văn phòng làm việc kỹ nguyên 4.0 chứng kiến sự bùng nổ kết hợp thiết kế đồ họa môi trường và thiết kế nội thất để cộng hưởng truyền tải các thông điệp cho mục tiêu đa dạng trên.

Một ví dụ tiêu biểu cho văn phòng năng động (agile office) tại nước phát triển phải kể đến dự án văn phòng Google tại Dublin, thiết kế bởi Camenzind Evolution với quy mô 14 tầng, 47.000m² sàn. Giống như nhiều văn phòng Google tại châu Âu và châu Á, các yếu tố nhận diện thương hiệu như logo, màu sắc đặc trưng luôn là một trong những yếu tố cơ bản để tạo nên bản sắc và nhận diện riêng cho không gian. Toàn bộ nội thất đại sảnh chính, căng tin, khu họp, khu sảnh tầng 1 lấy cảm hứng từ logo và màu sắc nhận diện của Google. Phần nội thất được phơi bày qua cửa kính để làm chức năng biển hiệu cho kiến trúc và mối liên hệ đô thị của dự án. Nội thất các tầng trên được lấy cảm hứng theo các chủ đề ‘Search’, ‘Appliness’, ‘Be green’, ‘@ Home’, ‘Create’, ‘Organize’, ‘Innovate’. Yếu tố đồ họa vì vậy khai thác dựa theo các chủ đề tương ứng, tạo sự phong phú mà vẫn thống nhất trong tổng thể chung.

Tại Việt Nam, văn phòng đương đại chịu ảnh hưởng chung của các xu hướng phát triển trên thế giới, cũng có những bước tiến mạnh mẽ khi kết hợp mô hình văn phòng năng động với các yếu tố văn hóa lao động địa phương. Văn phòng HighCommerce Vietnam thiết kế bởi Dplus năm

Hình 1. Mô hình văn phòng năng động thập niên 1980. Văn phòng mở với module công nghiệp. Chưa có sự quan tâm đến đồ họa và trang trí . Nguồn [7]

2021 là một ví dụ về cách tiếp cận mới trong thiết kế EGD và nội thất văn phòng. Công ty HighCommerce là công ty sáng tạo truyền thông với triết lý: Hustle (nhiệt huyết), Transparent (minh bạch), Creative (sáng tạo). Thay vì cách tiếp cận thông thường hay tập trung vào các yếu tố nhận diện thương hiệu, dự án này lại bắt đầu với các giá trị cốt lõi và văn hóa. Logo HighCommerce được bố trí khiêm tốn bên góc sảnh chính. Trong khi đó khẩu hiệu Hustle (nhiệt huyết) lại được làm 3D khổ lớn chuyển động nổi bật, đẩy văn hóa doanh nghiệp trở thành yếu tố chính. Không gian mở để đảm bảo tính Transparent (minh bạch). Các họa tiết đồ họa Việt- máy rỗng thời Lý, ngẫu hứng kích thích tính Creative (sáng tạo).

Hình 2. Văn phòng Google tại Dublin (2013)-một đại diện của xu hướng văn phòng năng động (agile office). Nguồn: Office Snapshots

Hình 3. Văn phòng High Commerce Office Hanoi, Dplus 2021- Nguồn: Office Snapshots

Toàn bộ không gian làm việc bố trí thẳng hàng với màu trung tính, trái ngược với không gian chung (sảnh, hộp, pantry) với nhiều đường chéo chuyển động, nhiều màu sắc sinh động. Toàn bộ màu chủ đạo của nội thất xoay quanh màu cam-đen của thương hiệu HighCommerce, tạo sự liên kết thống nhất.

2.1 Thực trạng mức độ ứng dụng EGD trong thiết kế nội thất văn phòng làm việc

Thông qua việc thống kê, phân tích trên 320 dự án nội thất văn phòng của các công ty hàng đầu trên thế giới và 146 dự án nội thất văn phòng tại Việt Nam (theo nguồn dữ liệu khai thác trên trang Office Snapshots), có thể khẳng định rằng mức độ ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường trong nội thất văn phòng đương đại từ cuối thập kỷ 2000 đến nay đang dần trở nên rất phổ biến, chuyển hóa theo nhiều hướng tạo hình đa dạng. Các dự án nội thất văn phòng hiện đại tại các nước phát triển đã ứng dụng EGD có tỷ lệ lên đến gần 81%. Trong đó, các dự án sử dụng yếu tố EGD như một thành phần của ý tưởng và tạo hình nội thất chiếm tỷ lệ khoảng 46%. Các dự án có sử dụng EGD một cách hạn chế có tỷ lệ khoảng 35%.⁽¹⁾

Cũng là kết quả của việc phân tích các dự án trên, cho thấy ngôn ngữ thiết kế nội thất văn phòng và cách ứng dụng

EGD tại Việt Nam chịu nhiều ảnh hưởng của các xu hướng trên thế giới. Các đường nét, màu sắc, mảng diện thường được thiết kế tối giản, theo hướng công nghiệp, hiện đại và linh hoạt theo đặc thù bản sắc doanh nghiệp. Các dự án nội thất văn phòng cao cấp tại Việt Nam có tỷ lệ ứng dụng EGD lên đến 87%, trong đó 48% các dự án yếu tố đồ họa môi trường tác động trực tiếp đến ý tưởng tạo hình nội thất và 39% các dự án có sử dụng EGD một cách hạn chế. So với dự án văn phòng trên thế giới, mức độ ứng dụng EGD tại Việt Nam gần như song hành với xu hướng trên thế giới, phản ánh nhu cầu và mức độ phát triển của tích hợp thiết kế.

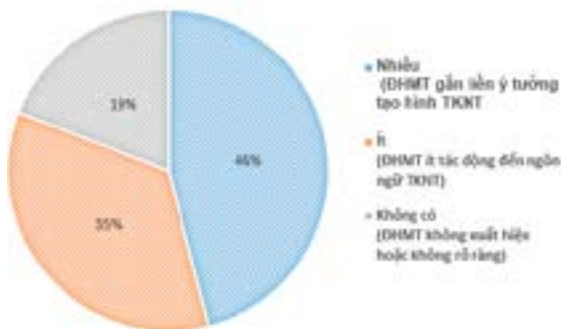
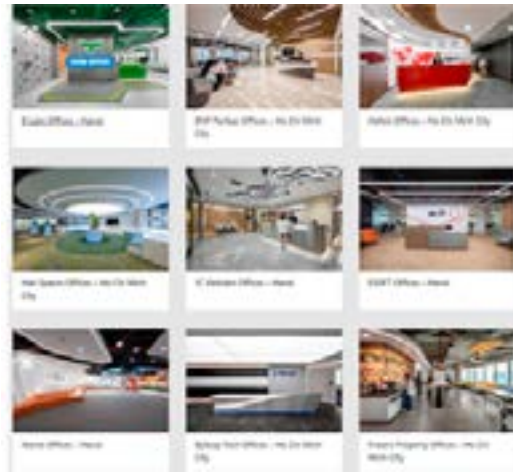
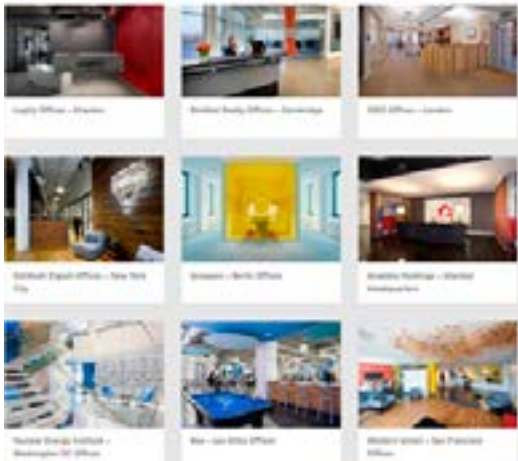
2.2. Thực trạng tính chất ứng dụng EGD trong thiết kế nội thất văn phòng làm việc

Tính chất của đồ họa môi trường trong nội thất được chia làm 3 nhóm:

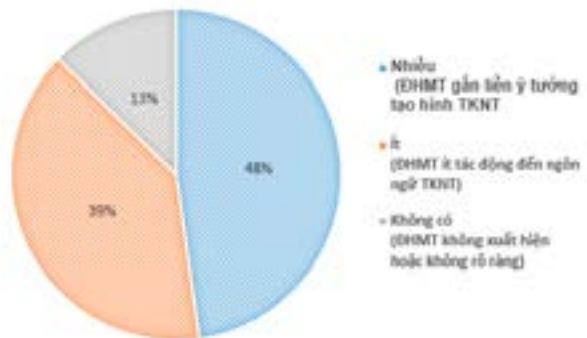
- Nhóm 1: Chỉ dẫn thông tin (biển hiệu, chỉ dẫn lối đi, thông tin, ...);
- Nhóm 2: Bản sắc thương hiệu (logo, ký hiệu- nét, hoa văn logo, slogan);
- Nhóm 3: Đồ họa trang trí nội thất (Tranh tường, ảnh design, chất liệu họa tiết, nghệ thuật chữ biểu đạt văn hóa doanh nghiệp, câu chuyện thiết kế kiến trúc nội thất, và để tạo thống nhất và kết nối thị giác).

Dựa trên phân tích thống kê 320 dự án văn phòng trên thế giới và 146 dự án Việt Nam, tính chất thiết kế đồ họa môi

(1) Kết quả đề tài NCKH cấp trường: Giải pháp ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường (Environmental Graphic Design) trong thiết kế nội thất văn phòng hiện đại tại Việt Nam.

Mức độ ảnh hưởng của EGD trong Thiết kế nội thất văn phòng trên thế giới

Mức độ ảnh hưởng của EGD trong Thiết kế nội thất văn phòng tại Việt Nam

Hình 4. Bảng so sánh thực trạng mức độ ứng dụng EGD trong thiết kế nội thất văn phòng làm việc Dựa trên thống kê 146 dự án Việt Nam và 320 dự án quốc tế- công bố trên Office Snapshots giai đoạn 2010 đến nay

trường trong nội thất ngày nay đã có bước tiến ra khỏi khuôn khổ công việc thiết kế đồ họa môi trường trong kiến trúc và đồ họa truyền thống. Nếu như đồ họa môi trường trong kiến trúc và đô thị tập trung nhiều vào thông tin, biển hiệu, chỉ dẫn lối đi (wayfinding); công việc thiết kế đồ họa truyền thống thường tập trung vào nhận diện thương hiệu (branding) và quảng cáo, ấn loát; thiết kế đồ họa môi trường trong nội thất thường hướng đến sự thống nhất tổng thể hệ thống thông tin thị giác trong không gian 3 chiều.

Trong nội thất văn phòng làm việc, các hệ thống biển chỉ dẫn lối đi (wayfinding) có xu hướng bị tối giản hóa. Thay vì các biển hiệu thông tin truyền thống, nội thất văn phòng ngày nay thường sử dụng không gian mở, màu sắc, họa tiết ký hiệu, v.v, để đánh dấu và phân loại chức năng các nhóm không gian. Các bảng biển thông tin cố định dần được thay bằng màn tivi máy chiếu để sử dụng linh hoạt nhiều chức năng và thuận tiện cho nhân viên tương tác làm việc.

Việc đưa yếu tố nhận diện như logo, ký hiệu, màu sắc, slogan không đơn thuần chỉ là đặt sản phẩm thiết kế đồ họa nhận diện thương hiệu (branding) vào các điện tường, sàn hay trần nhà, mà hơn thế nữa đòi hỏi bàn tay của nhà thiết kế nội thất để bản sắc doanh nghiệp được biểu đạt sinh động, tinh tế và phản ánh văn hóa. Logo nhận diện thường được dùng một lần tại sảnh lễ tân. Trong khi các yếu tố màu sắc, chất liệu, đường nét ký hiệu thường được khai thác, lặp lại nhiều lần, các thành phần trần tường sàn, tạo tính thống nhất và kết nối thị giác cho toàn dự án.

Nhóm đồ họa trang trí (nhóm 3) có tính chất phức tạp, đa dạng và có tỷ lệ khai thác nhiều nhất. Hầu hết các đơn vị thiết kế hàng đầu đều muốn để lại dấu ấn cá nhân trong ngôn

ngữ tạo hình. Phương tiện truyền tải thông tin thị giác, vì vậy phụ thuộc nhiều vào thủ pháp và tay nghề của các nhà thiết kế. Việc lựa chọn tranh tường, ảnh design, chất liệu, hoa văn màu sắc thường bám sát nhiệm vụ thiết kế, phản ánh văn hóa doanh nghiệp và câu chuyện thiết kế.

3. Các yếu tố ảnh hưởng đến ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường trong nội thất không gian văn phòng làm việc

- Mục tiêu chức năng

Mục tiêu cơ bản của thiết kế đồ họa môi trường là đáp ứng yêu cầu công năng như hướng dẫn, định vị (wayfinding), và tăng cường trải nghiệm người dùng. Việc bổ sung biển hiệu, ký hiệu đánh dấu chức năng của không gian đã tồn tại trong suốt lịch sử của kiến trúc và nội thất. Trong ngôn ngữ nội thất đương đại, nhu cầu về chức năng này vẫn luôn tồn tại, tuy nhiên cách thức áp dụng và phương pháp tạo hình rất đa dạng. Công năng của đồ họa môi trường thường được xác định bởi nhu cầu chủ đầu tư, nhiệm vụ thiết kế, và truyền tải vào trong không gian thông qua quá trình thiết kế tích hợp, sáng tạo và phát triển ý tưởng [2] [3] [7].

- Tính linh hoạt và khả năng thay đổi

Trong thời đại công nghiệp, tỷ lệ văn phòng trong các tổ hợp cao ốc văn phòng cho thuê chiếm tỷ trọng lớn trong các dự án nội thất văn phòng. Các doanh nghiệp luôn có sự đổi mới linh hoạt tùy thuộc điều kiện hoạt động và bối cảnh kinh tế xã hội. Xu hướng văn hoá văn phòng việc đang có sự thay đổi theo hướng linh hoạt và phù hợp với nhu cầu người lao động. Các thiết kế nội thất văn phòng hiện đại EGD cần được thiết kế để có thể dễ dàng cập nhật hoặc điều chỉnh

Nhóm	Chức năng	Thế giới (%/320 dự án)	Việt Nam (%/146 dự án)
1. Chỉ dẫn thông tin	Biển hiệu, chỉ lối đi (tên không gian, lối đi)	13%	12.4%
	Thông tin (bổ sung thông tin chức năng)	5%	19.3%
	Đánh dấu/ phân loại chức năng không gian (đánh dấu, phân loại chức năng thông qua màu sắc, chất liệu)	48%	64.1%
2. Bản sắc thương hiệu	Logo (sử dụng logo trong không gian nội thất)	65%	86.2%
	Ký hiệu (nét, hoa văn nhận diện)	28%	46.2%
	Màu sắc nhận diện (sử dụng màu sắc của bộ nhận diện cho nội thất)	53%	66.2%
	Slogan/ câu chuyện bản sắc (giá trị cốt lõi, câu chuyện)	18%	51.7%
3. Đồ họa trang trí	Văn hóa Doanh nghiệp (Tranh tường, ảnh design, chất liệu họa tiết, chữ... các chủ đề, cảm hứng tương tác của nhân viên)	33%	75.9%
	Câu chuyện thiết kế kiến trúc-nội thất (Tranh tường, ảnh design, chất liệu họa tiết, chữ phục vụ ý tưởng nội thất)	30%	49.7%
	Tạo sự kết nối thị giác (tương phản, hoặc thống nhất thông qua các yếu tố đồ họa)	47%	71,0%

Hình 5. Bảng so sánh mức độ ứng dụng các yếu tố cơ bản của EGD trong thiết kế nội thất văn phòng. Dựa trên thống kê 146 dự án Việt Nam và 320 dự án quốc tế công bố trên Office Snapshots giai đoạn 2010 đến nay.

theo thời gian. Sử dụng các vật liệu hoặc thiết kế có thể thay đổi dễ dàng (như bảng treo, màn hình kỹ thuật số) giúp văn phòng luôn mới mẻ và phản ánh đúng thực tế của công ty [7] [8].

- Nhận diện thương hiệu

Nhận diện thương hiệu là yếu tố quan trọng quyết định cách thức áp dụng EGD. Với nhiều công ty, việc đầu tư cơ sở vật chất chiếm tỷ trọng trong vận hành. Việc kết hợp nhận diện và quảng bá thương hiệu thường được đưa vào như một yếu tố bắt buộc của nhiệm vụ thiết kế. Logo, màu sắc, kiểu chữ và thông điệp thương hiệu cần được tích hợp một cách hài hòa vào không gian để tạo sự nhận diện rõ ràng và nhất quán. Tường, sàn, trần nhà, và đồ nội thất đều có thể mang những yếu tố thương hiệu, giúp không gian trở nên đồng nhất với bản sắc doanh nghiệp.

- Văn hóa doanh nghiệp & trải nghiệm người dùng

Văn hóa doanh nghiệp ảnh hưởng mạnh mẽ đến cách thức EGD được áp dụng trong văn phòng. Một văn hóa sáng tạo có thể yêu cầu các thiết kế táo bạo, trong khi một văn hóa công ty nghiêm túc có thể cần những yếu tố đồ họa tinh tế và chuyên nghiệp. Thiết kế đồ họa môi trường không chỉ đáp ứng các mục tiêu chức năng, như hướng dẫn, định vị (wayfinding), mà còn đẩy mạnh tính thẩm mỹ, tính văn hoá và tăng cường trải nghiệm người dùng.

- Công nghệ và vật liệu sử dụng

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của ngành nội thất, việc lựa chọn vật liệu, chất liệu cho các giải pháp đồ họa môi trường ngày càng trở nên đa dạng, tùy theo mục tiêu, ngân sách và ý đồ của thiết kế. Công nghệ in ấn hiện đại đã tạo ra nhiều hình thức triển khai đơn giản giá rẻ trên diện phẳng như in bạt quảng cáo, pano graphic, dán decal trên kính. Với các dự án chất lượng cao, công nghệ kỹ thuật số ngày nay cho phép tạo hình 3D trên vật liệu cao cấp như kim loại, gỗ, đá, ... trong thời gian thi công ngắn. Ngoài ra, công nghệ kỹ thuật số ngày càng đóng vai trò quan trọng trong EGD, với việc sử dụng màn hình kỹ thuật số, thực tế ảo (VR), và các yếu tố tương tác để tạo ra trải nghiệm đa dạng và phong phú hơn.

- Tính bền vững và môi trường

Yếu tố bền vững ngày càng được chú trọng trong EGD, với mục tiêu sử dụng các vật liệu tái chế hoặc thân thiện với môi trường và tiết kiệm năng lượng. Thiết kế có thể bao gồm các yếu tố như sử dụng ánh sáng tự nhiên, cây xanh, và vật liệu tái chế để tạo ra một không gian bền vững và có trách nhiệm với môi trường.

- Ngân sách và chi phí

Ngân sách là yếu tố thực tế quyết định mức độ và quy mô của việc triển khai EGD trong thiết kế nội thất văn phòng. Tương tự như chi phí dự án nội thất nói chung, chi phí cho EDG có thể bao gồm các chi phí thiết kế, chi phí thi công, chi phí thiết bị, quản lý dự án. Tỷ trọng chi phí đầu tư cho EDG được phụ thuộc vào nhu cầu quảng bá truyền thông của chủ đầu tư. Chi phí thiết kế EDG có thể được đưa vào như một thành phần của gói thầu thiết kế nội thất. Tuy nhiên với nhiều dự án phức tạp, gói thầu thiết kế EDG có thể được thực hiện độc lập, phối hợp và song hành với quá trình thiết kế nội thất. Các giải pháp vật liệu, công nghệ và biện pháp thi công ngày nay rất đa dạng tùy thuộc nhiều vào tổng chi phí của dự án. Với công nghệ in ấn hiện đại ngày nay, các giải pháp hiệu quả về chi phí có thể được áp dụng, như sử dụng decal tường, bảng kỹ thuật số hoặc các vật liệu thân thiện với môi trường [7] [8] [9].

4. Các quan điểm ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường trong quá trình thiết kế nội thất không gian văn phòng làm việc

- Bản chất của thiết kế đồ họa môi trường (EGD) trong thiết kế nội thất

- Hoạt động thiết kế đồ họa môi trường trong thiết kế nội thất ngày nay đã vượt ra khỏi khuôn khổ hoạt động của đồ họa kiến trúc, đồ họa in ấn và đồ họa quảng cáo truyền thống. Thiết kế đồ họa môi trường trong nội thất không đơn thuần chỉ là sao chép nhận diện thương hiệu (branding) hay dạng đồ họa chức năng thông tin (wayfinding), mà hơn thế nữa các dự án thành công cần kết hợp sáng tạo, linh hoạt các yếu tố EGD trong suốt quá trình thiết kế của dự án nội thất.

(Xem tiếp trang 15)

là khiến cho truyền thống trở nên gần gũi trong đời sống thường ngày, trước hết là nhiệm vụ của những nhà nghiên cứu và người thực hành thiết kế. Nghệ thuật khám trai là một trong số những giá trị truyền thống cần được lưu giữ và truyền tải vào đời sống thông qua các nghiên cứu khoa học và thiết kế sản phẩm thực tế. “Đánh giá đặc tính của khám xà cừ truyền thống ứng dụng trong trang trí đồ gỗ nội thất hiện đại” chính là những cơ sở lý thuyết đặt vấn đề, dẫn dắt

nhà thiết kế, nhà sản xuất vận dụng trong công việc thiết kế và sản xuất sản phẩm đồ nội thất khám xà cừ hiện đại. Bằng cách vận dụng đó, không chỉ giúp nghề khám xà cừ có thêm những hướng phát triển mới mà còn khiến cụm ngành thiết kế, sản xuất đồ đạc nội thất Việt phát huy được những giá trị truyền thống đặc trưng, cạnh tranh trước hết ngay chính trên thị trường nội địa hiện đang chiếm ưu thế bởi những thương hiệu nước ngoài./.

Tài liệu tham khảo

1. Henri Gourdon (Trương Quốc Toàn dịch), *Nghệ thuật xứ An Nam*, Nxb Thế giới & Nhã Nam, 2017.
2. Sylvie Fanchette, Nicholas Stedman, *Khám phá các làng nghề*, 2020.
3. Nhiều tác giả, *Nghệ thuật Việt nam*, Nxb Kim Đồng, 2021.
4. Ngô Minh Thịnh, Nguyễn Tuấn Hải, *Thiết kế nội thất*, Sách phục vụ đào tạo Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội, 2022.
5. Bộ Khoa học và Công nghệ, *Tiêu chuẩn Việt Nam TCVN 10772-1:2015 – Tiêu chuẩn quốc gia về Đồ nội thất*, 2015.
6. Bộ Khoa học và Công nghệ, *Tiêu chuẩn Việt Nam TCVN5373:2020 – Tiêu chuẩn quốc gia về Đồ gỗ nội thất*, 2020.
7. James E Patterson, Pearl Inlay: *An instruction manual for inlaying abalone and mother-of-pearl*, published by Stewart-MacDonald, 2014.
8. Nguyễn Thanh Vân, *Ứng dụng chất liệu truyền thống của hội họa trong nội thất nhà ở Việt Nam đương đại*, Bài đăng trên tạp chí Kiến trúc số 08/2022.

Ứng dụng thiết kế đồ họa môi trường (EGD)...

(tiếp theo trang 8)

- Nội thất không gian văn phòng làm việc có sự kết hợp tổng hòa giữa tính khoa học của quản trị bộ máy tổ chức, tính kinh tế và thương mại, tính nghệ thuật và văn hóa. Yếu tố thiết kế đồ họa môi trường sử dụng trong nội thất không gian văn phòng làm việc cần đáp ứng được tất cả các tính chất trên.

- Phương pháp tích hợp thiết kế đồ họa môi trường trong thiết kế nội thất

- Với phần lớn các dự án nội thất văn phòng làm việc, bản sắc thương hiệu, văn hoá doanh nghiệp là một phần của nhiệm vụ cơ bản trong nhiệm vụ thiết kế nội thất. Thiết kế đồ họa môi trường vì vậy nên được quan tâm và thiết kế đồng bộ ngay từ khâu lập nhiệm vụ thiết kế, xây dựng và phát triển ý tưởng nội thất.

- Sự thành công về tạo hình thẩm mỹ của một dự án thiết kế nội thất văn phòng phần lớn dựa trên tiêu chí triết lý thẩm mỹ, phong cách thiết kế, các thủ pháp tạo hình và các giải pháp công nghệ. Với các dự án đơn giản, các nhà thiết kế nội thất hoàn toàn có thể chủ động đảm nhiệm toàn bộ quá trình tích hợp đồ họa môi trường trong thiết kế nội thất. Với các dự án phức tạp trong khai thác EGD, cần có sự kết hợp làm việc liên ngành giữa nhóm chuyên gia nội thất và chuyên gia đồ họa. Toàn bộ quá trình làm việc cần có sự

thống nhất và kiểm soát dưới sự điều hành của chủ nhiệm đồ án nội thất.

- Sự sáng tạo trong thiết kế nội thất cũng cần sự sáng tạo trong phương pháp biểu đạt thông tin thị giác. Việc sao chép các công thức thiết kế đồ họa thuần túy vào trong thiết kế nội thất thường làm mất tính đổi mới sáng tạo nghề nghiệp của ngành thiết kế nội thất. Các yếu tố đồ họa vì vậy cần có sự chất lọc, cách điệu, tiết chế và sắp đặt theo quá trình phát triển thiết kế sáng tạo.

5. Kết luận và bàn luận

- Đã đến lúc hạng mục thiết kế đồ họa môi trường (EGD) cần có sự quan tâm và trở thành một trong những hạng mục công việc riêng trong hồ sơ thiết kế nội thất. Một dự án nội thất thành công đòi hỏi sự đầu tư nghiên cứu, phát triển và hoàn thiện các yếu tố đồ họa môi trường. Cần có sự đầu tư nhân lực và tài chính cho những hạng mục công việc trên.

- Với tính chất làm việc liên ngành, hạng mục thiết kế đồ họa môi trường cần có sự tham gia của các chuyên gia đồ họa môi trường, chuyên gia thiết kế mỹ thuật làm việc kết hợp trong nhóm tư vấn thiết kế kiến trúc và nội thất.

- Cần quan tâm bổ sung khối kiến thức đồ họa môi trường cơ bản trong quá trình đào tạo và hoạt động nghề nghiệp thiết kế nội thất./.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Hồng Ngọc, *Thiết kế đồ họa Việt Nam trong liên hệ với mỹ thuật truyền thống*, Luận án tiến sĩ Nghệ Thuật, Viện Văn hóa Nghệ thuật Quốc gia Việt Nam, Hà Nội, 2016.
2. Chris Calori, David Vanden-Eynden, *Signage and Wayfinding Design*, John Wiley & Sons, Printed in Great Britain, 2015.
3. Richard Poulin, *Graphic design + Architecture – A 20th century history*, Rockport, USA, 2012.
4. Amy E. Arntson, *Graphic Design Basics*, Clark Baxter, USA, 2012.
5. Jeremy Aynsley, *A century of graphic design*, Mitchell Beazley, USA, 2001.
6. Phillip B. Meggs & Alston W Purvis, *History of graphic design*, Wiley, USA, 2016.
7. Rana Kutlu “Interdisciplinary interaction in design – Relation Between graphic an interior design”, *International Journal of Science, Technology and Society*, 2016, (Online)
8. Caroline Eubanks, “Office Design Trends Through the Decades”, *Architectural Digest*, 2023, [Online] Available: architecturaldigest.com, 08.08.2024.
9. Kelsey Hansen and Anne Noyes Saini, “A Brief History of the Modern Office”, *Harvard Business Review*, 2020, [Online] Available: hbr.org, 08.08.2024.